

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İnsan Hakları Derneği tarafından belirlenen ilk faili meçhul cinayet olan Salih Bozışık cinayetinden bugüne yaşadığımız topraklarda çok sayıda gözaltında kayıplar ve faili meçhul cinayetler yaşanmıştır. Özellikle 12 Eylül 1980 sonrası yaşanan çok sayıda kaybın ardından Cumartesi Anneleri ve Cumartesi İnsanları yakınlarının akıbetini sormak için mücadele etmeye tam yirmi dört yıl önce başladı. Geçtiğimiz yirmi dört yılın ardından Cumartesi Anneleri hala yakınlarının akıbetini öğretmek için mücadele etmektedir. Cumartesi Anneleri'nin taleplerinin karşılanması ve kayıpların akıbetinin araştırılması amacıyla; Anayasa'nın 98 inci, İktüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca, bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.09.01.2020

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Handwritten signature

GEREKÇE

Cumartesi Anneleri yirmi dört yıldır Galatasaray Meydanı'nda kayıplarını arıyorlar. Kaybedilen eşlerinin, kardeşlerinin, babalarının, çocuklarının akıbetinin, başlarına ne geldiğinin anlaşılması, ortaya çıkarılması ve faillerinin cezalandırılması için Galatasaray Meydanı'nda oturarak başladıkları mücadelelerine iki yıldır Galatasaray Meydanı'nda eylem yapmaları yasaklanmış olmasına rağmen devam etmektedirler. Yıllardır uygulanan cezasızlık hâli, 700'üncü haftada saldırıyla beraber kayıplar politikasının üstlenilmesine dönüşmüştür.

Cumartesi Anneleri kayıplarının aramanın mücadelesine başlayalı 24 sene geçmiş, 16 iktidar değişmiş olmasına rağmen, gözaltında kaybedilenlerin faillerine ilişkin iç hukukta bir gelişme yaşanmadı. Cumartesi Annelerinin yirmi dört yıldır devam eden mücadelesi sayesinde 95 yılında Meclis Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu raporu açıklanmıştı. Öte yandan 2011 yılında kurulan Meclis Alt komisyonu raporunda Cemil Kırbayır'ın gözaltında işkence ile öldürüldüğü yer almıştı. Kurulan meclis komisyonlarının raporlarının ardından açılan davaların hepsinde raporlarda yer alan bilgilere rağmen sanık olarak yargılanan kişiler beraat etti.

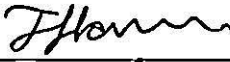
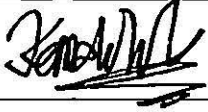
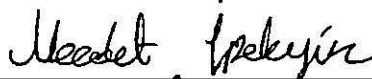
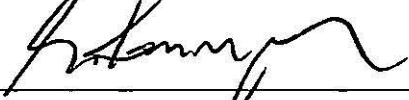
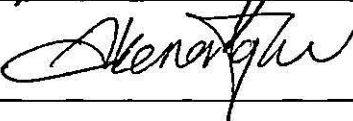
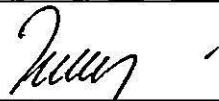
Kayıplarla ilgili mücadeleler uluslararası hukuka da taşındı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 103 kişiye ilişkin toplam 55 başvuruda Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni ihlal ettiği kararını verdi ancak iç hukukta hiçbir gelişme olmadı.

Komisyonlarca oluşturulan raporların yanı sıra gözaltında kaybedilenlerin ve faili meçhul cinayetlere ilişkin Ayhan Çarkın'ın ifadeleri ve Abdulkadir Aygan'ın İtirafı isimli kitabı delil niteliğinde olmasına rağmen ya bu ifadelere ilişkin dava açılmamakta ya da açılan davalar zaman aşımına uğratılmaktadır. Kayıp davaları, siyasi konjonktüre göre açılan, yine siyasi konjonktüre göre kapanan davalar haline gelmiştir. Yargı sisteminin yalnızca hukuka bağlı olarak çalışmasını sağlamak yönetenlerin görevidir.

771. Haftada Cumartesi Anneleri kaybedilen yakınlarının akıbetini sormaya devam etmekte ve taleplerini tekrarlamaktadır.

- Devlet, gözaltında kaybetmelerdeki sorumluluğunu kabul etsin, kaybedilen sevdiklerimizin akıbetlerini açığa çıkartacak mekanizmaları hayata geçirsin.
- Zorla kaybetme suçu, Türk Ceza Kanunu'nda insanlığa karşı suçlar başlığı altında düzenlensin.
- Gözaltında kaybetme suçunun faili olan devlet görevlileri üzerindeki cezasızlığa son verilsin ve evrensel hukuka göre yargılanmalarını sağlayacak düzenlemeler yapılsın.
- Gözaltında kaybetmeyi yasaklayan ve ailelerinin kaybedilen yakınlarıyla ilgili gerçekleri öğrenmesini zorunlu bir hüküm olarak öngören "Bütün Kişilerin Zorla Kaybedilmeden Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme" derhal imzalsın.

Gözaltında kaybedilmek insanlık suçudur. Cumartesi Anneleri ve Cumartesi İnsanları 24 yıldır kayıplarının akıbetini öğrenmenin ve adaleti sağlamanın mücadelesini vermektedir. Devletin devamlılığı ilkesine göre yönetenler kayıp yakınlarının adalet talebini karşılamak ile sorumludur. TBMM alt komisyonunun oluşturduğu Cemil Kırbayır raporunda, Meclis araştırma komisyonunun gerçeğin ortaya çıkmasında ne kadar etkili olacağını her ne kadar dava süreci siyasi konjonktüre göre sonuçlanmış olsa da gördük. Kayıpların akıbetlerinin ortaya çıkarılması ve adaletin sağlanması TBMM'nin görev ve sorumluluğundadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında kurulacak araştırma komisyonu Cumartesi Annelerinin taleplerinin yerine getirilmesi ve adaletin sağlanması için etkin çalışma yürütmelidir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
3	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
4	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
5	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
7	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
8	SAİT DEDE	HAKKARİ	
9	HABİP EKSİK	IĞDIR	
10	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
11	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
12	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
13			
14	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
15	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
16	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
17	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	
18	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
19	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
20	TAYİP TEMEL	VAN	